

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 3 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hónapban heti sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többzetű hirdetések alkalmán jutányos áron vetetnek föl. Helyezési díj minden külön bejegyzésért 30 kr.

Politika és művészet.

Hiába, a művésztiek iránt való érdeklődés csak nem tud belopódzni a mi tisztelt Házunkba. Sietünk megmondani, hogy ezzel a világról sem akarjuk kisebbiteni a mi parlamentünket, a többiekhez képest. A politikai urak sehol sem idegenek attól az isteni érzéstől, hogy az egész világ mindenestől az ő kedvükért s az ő kis játékaikért él, forog és tenyészik. Az ő rettenetes komolyságuk hegyéről mélységesen lenéznek a művészetek hívságos gyerekségeit. A német birodalmi gyűlés csak a minap kompromittálta magát egy emberöltőre, azzal a barbár kritikával, mellet a klerikális urak közörműre gyakoroltak ott, nem kisebb emberről, mint Goethéről, s nem kisebb dologról, mint az új művészetéről. A francia kamara művészekről sem tudni többet, minthogy a képviselő urak irigykedve ostromolják egy társukat, aki költségvetési előadó létére, hozzájutott egy ritka példány új veretű ötfrankoshoz. Minálunk legalább jóakaró érdeklődéssel hallgatják az elmés Hock Jánost, aki szeretetreméltó dilettánsággal s tisztelni való érdeklődéssel kalandoz a művészetek mezején. A kormányzat az ő öntudatossá váló művészi törekvéseivel szemben, legrosszabb esetben, csak közömbösséget talál e Házban, de nem kell, mint kellene másutt, rosszakaró értetlenséggel megküzdnie.

Egyebekben azonban a parlament hű képe a mi intelligenciánknak, mely, legyen bátorságunk kimondani, nagyon nehezen és lassan halad ama megismerés felé, hogy a művészet épp oly fontos, szükséges és termékeny ága a nemzeti életnek, mint a legeslegmagasabb politika. Az Arany János Magyar Miskája óta, aki, tudvalevőleg olyan ember, hogy a könyvet nem szereti, a mi derék Magyar Miskánk tulságosan meg nem változtak. A képet, a szobrot, a komédiát s a muzsikát, a műipart s az építészetet ma sem szereti sokkal hevesebben, mint azokban az időkben, mikor e humoros sóhajtás a nagy költő ajakáról elrebbent. Sőt, mintha azóta egy keveset estünk volna, visszafelé. Akkor az elnyomás szomorú idejében, az üldözött magyar lélek, a művészetek révén füzte magát az élethez. Szentség volt a színpad, melynek drága magyar nyelvbe menekült, egy halálra ítélt nemzet, élethez való ragaszkodása. A szárnyát bontogató festészet ecsettel pótolta, amit a történetírónak el kellett hallgatnia. A magyar zene származásáról szenvedélyes vita támadt a könnyelműen elmélkedő Liszt Ferencz, s az érzékenységeiben megbán-

tott magyar közvélemény között. Egy írónak Kazinczy Ferencznek, emlékünnepe vetett újra lobbot az elfojtott nemzeti érzés. Lelkes honleányok támogatják a szépirodalmi újságokat, folyt a gyűjtés szobrokra, s Pantheonok terve izgatta a hazafias elméket. Hogy minden nagyon nagy szakértelemmel ment volna végbe, a hálás unoka hitere nem állithatja. De igenis halásan emlékszik meg arról a szerető érdeklődésről, mely sokban többet ért, a mai nemzedék fitymáló gögijénél, mely az érdeklődése hiját azzal leplezi, hogy úgy tesz, mintha az ő fejlett művésze, nem találja méltó táplálékot a mi elmaradt országunkban.

A régi idők jóakarata napjainkban, inkább a hivatalos körökben támadt föl, mint magában a nagyközönségben. Maga a miniszter Wlassics, csupa becsületes és fáradhatatlan jóakarata, de még a vármegyék, a városok s a középiskolák, sőt maga a Nemzeti Színház igazgatósága sem maradt ment e jólékonv ragálytól. Persze a legtöbb ilyen kísérletben még mindig több a jó szándék az igazi megértésnél. Mindegy! az a fő, hogy a figyelem rátérült; hogy a mandarinok kicsinylően nem vonnak vállat, mikor a művészet kopogtat az állam ajtaján.

A jó, mint a pénz, lehet sok, de sohasem elég, s mi még sokkal kedvezőbb körülmények között sem szünnénk meg biztatni a kormányzatot, hogy: tovább, még tovább, előre! Az államnak roppant kötelességei vannak a nemzet szellemi javai iránt s üdvözljük, mikor tettekkel bizonyítja, hogy tisztá tudat él benne e kötelességei iránt, De viszont azzal is legyünk tisztában, hogy az állam, ha még százszor annyit is tenne, mint amennyit tesz; mindent akkor sem tehetne meg. Az élet s a gazdaság minden térein azt látjuk, hogy az állam csak második fokozat következik: már meglévő törekvéseknek utját egyengetni, s már meglévő viszonyokat rendezni és szabályozni. Az állam, a kormány, még a törvényhozás is: megkönnyítheti utját a művészi haladásnak s a kialakuló művészi életbe belenyulhat segítően, rendezően szabályozóan, De magát a művészetet az állam egymagában sem meg nem teremtheti, sem fön nem tarthatja. Annál, hogy, mint ennekötte megtörtént, az állam egyszerűen odalökjön egy kisebb-nagyobb csomó pénzt, például a piktorok közé, hadd kapjanak hajba s a kis pénzen hadd osztozkodjanak a nyomorultak: ennél a nagyon alacsonyrendű műpártolásnál az állam ma már többet tehet. Anyagi támogatásával az élettől többet is követelő művész-embereknek módot és gondtalansá-

got adhat a nyugalomra és teremtésre vágyó művészelekeknek. Helyes művészi oktatással, melynek kérdése a miniszter is foglalkoztatja, nyugós hagyományok békítői szabadithatja meg a művészi alkotást. Mindent tehet az állam, taníthatja a művészeket, beállhat maeczenásuknak, vevőjüknek és megrendelőjüknek: a társadalom segítségével nélkül béna lesz és tehetetlen. Annak, ami a társadalmat megneemesítse, új világokat nyisson meg értelme és érzelve előtt, a munkának s a keresetnek nem is sejtett forrásokat nyisson meg előtte: mindennek a gábol a társadalomból kell fakadnia. Ahol ez a társadalomban nincs meg, ott az állam hiába ül a nyakába.

Most, hogy a törvény, a jog s az igazság uralma, a durvaságtól s a barbárságtól elfordította a lelkeket: eljött tán az ideje annak is, hogy e nemesebb dolgokat szomjazó lelkek érdeklődését ráfordítsa arra, aminél nemesebb tartalmat semmi sem ad, sem az egyesnek, sem a nemzeteknek: a művészetekre. A közönséget kell rávenni és rávinni arra, hogy valóban közönség legyen s ne bágyassza művészeinket azzal a szomorú érzéssel, hogy pusztaságba vész el minden erőlködésük. Az állam is többet tehet, ha egy nagy nemzeti közönség sarkalja a becsülvényt s kötelességtudását s a kormány a rideg fiskális szemponttal szemben rámutathat arra, hogy a közönségek egy ily erős és általános hajlandóságát, nem szabad kielégítetlen hagyni. Viszont a közönségnek sem szabad sajnálnia a pénzt; meg kell értenie, hogy a művészetekre fordított pénz nem kidobott, hanem okosan befektetett tőke, mely csakugyan megtermi a maga dus gyümölcsseit, mint akár az ipari vállalkozás, vagy a pénzgazdaság. Kell-e klasszikusabb példa, mint a szegény Olaszország, mely anyagilag ma már jórészt abból él, hogy valaha főhelye volt a művészeteknek? Az egész Németalföld bizonyíthatja, hogy a leggyakorlatibb érzékű nemzeteknek sem vált kisebbségére a művészetek istápolása.

Tagadhatatlanul nehéz anyagi helyzetben, tudjuk, a mi társadalmunktól sem lehet többet követelni, mint amennyit adhat. De ne feledjük el, amiből kiindultunk: hogy volt már ez a nemzet a mainál mindenképpen, erkölcsileg és anyagilag is, súlyosabb helyzetben — s e helyzetből mai épségére jórészt az által tudott fölemelkedni, hogy fölszerte és áldozatokkal is táplálta azt a nemzetfentartó erőt, mely a művészetekben rejlik.

A képviselőház ülése.

Az Ápril 12-iki ülés P e r c z e l D e z s ő elnöke alatt a szokott jkv. felolvasatás és hitelesítés mégtörtévéns miután a min. elnök bemutatta az 1898. I. és XV. teikknek némely intézkedési hatályának fenntartásáról szóló — ő felsége által szentesített s mint a f. évi IV. teikk az Orsz. Törvénytárban kihirdetett törvényjavaslatot: az 1899 iki költségvetés tárgyalásának folyamán, az i g a z s á g ü g y i t á r c z a k ö l t s é g v e t é s e került a Ház elé, amelyet mint előadó R o h o n y i Gyula ismertetett s mindjárt P l ó s z Sándor mint új igazságügyminiszter program-m-beszéddel vett folytatás alá.

Beszéde elején az általános polgári törvénykönyv nagy kodifikáló művéről emlékezett meg, a mely még az ev első feleben nyilvánosság elé kerül. Ezzel párhuzamosan kívánossá a miniszter a kereskedelmi törvény revízióját. Azután jönne a polgári eljárás reformja, a szóbeliség és közvetlenség elvein föl-pítve. Az ügyvédi kar bajainak orvoslását, leginkább a karra bizza a miniszter.

Sokat foglalkozott a büntető eljárás életbeléptetésével, amelynek legfőbb akadályai a kellő helyiségek hiánya és az a körülmény, hogy az életbeléptetési rendeletek nincsenek kidolgozva.

A miniszter ezeket az akadályokat nem tartja legyőzhetleneknek és reméli, hogy a büntető eljárás a kitűzött terminusra, vagyis 1900 évi jan. hó 1-jére életbe léphet.

Általános helyesléssel találkozott az a kijelentése, hogy a büntető törvény novelláját akként szándékozik megalkotni, hogy egyes, gyakran előforduló kisebb büntetésekre és vétésekre, pl. a lopásra, a hatóság elleni erőszakra kiszabott túlszigoru büntetések leszálltassanak.

A telekkönyvi betétszerkesztésekre nézve konstata, hogy az eddigi eredmények nem felelnek meg a követelményeknek és az azokra fordított költségeknek.

Az orvoslás módját nem jeöte meg; csak annyit mondott, hogy az különös gondoskodása tárgyát fogja képezni.

Kilatásba helyezte a biztosítási vállalatok az aru-részletfizetési üzlet fölötti felügyelet és a káros hitelügyletek (gabonauzsora) korlátozásának törvényes szabályozását.

Mindezekre a reformalkotásokra nézve irányelvek a mi viszonyainkhoz való simulást, a történelmi intézmények kiemelését és egyszerűséget és takarekosságot jelöltemeg.

A képmutatók.

(Rajz.)

— A Debreczen-i tárczája. —

A társaságban fényes közönség ül együtt. A házas háziasszony tiszteletére jöttek el valamennyien. Eljöttek, hogy üdvözöljék, mert ma ünnepe a születésnapjára.

A hízogók, bókolók serege ez alkalommal is helyt áll magáért. A vastag doktor úr, ki mint fényesen dotált házi orvos rendelt buzgón az asszony gyakori migrainjei ellen, ragadta meg először az alkalmat, hogy üdvözölje.

Hatásos beszédben vázolta az ünnepeit érdemeit.

— Ő az — ugymond egészen fellelkesülve — ki mint jótékony nemtő bejárja a szegények kunyhóit, megvigasztalja a szenvedőket.

— Ugyan doktor úr, hiszen én ezt teljes diszkreczió mellett beszéltem el, — vágott közbe elpirulva a háziasszony.

De a doktor urat ez nem zavarhatta szónoki hevében.

Tudom, ön nem akar dicsekedni jó lelkiségével, fényes tetteivel, oh ha sok ily nő volna, akkor nem volna többé nyomor, nem volna többé szenvedés.

A fiatal földbirtokos csatlakozott a dicséretre;

— Ugy van, ne piruljon nagyság. Lelki

Az adminisztrációra nézve végül kijelentette, hogy a bírói függetlenség érintetlenül hagyása mellett gondoskodni fog a szabados ügymenetről, esetleg közvetlen felügyelet útján is.

Ez volt nagy vonásokban Plósz Sándor igazságügyi programja.

Visontai Soma szolt elsőnek a programhoz. A miniszter, ugymond, azt mondotta, hogy Szilágyi és Erdély nyomdokait fogja követni; de melyiket a kettő közül? Különösen szándékozik-e a büntető eljárást a maga eredetiségében életbeléptetni, ugy, a mint azt Szilágyi megcsinálta? És akarja-e azokat a törvénytelen, zaklató, a közszabadságot sértő rendeleteket visszavonni, a miket elődje olyan nagy számmal bocsátott ki? Végül vetni annak, hogy az igazságügyi kormányzat laza magatartása atragadt a bíróságokra is?

Visontai erő eljes beszédét a szélsőbal folytonos zajos helyeslésekkel kísérte.

A szünet után Veszter Imre mennydörgött a kuriai bíráskodás ellen, az unaomig elcsépeelt és agyonzáfoltt érveket ismételve. Azt a reményét fejezte ki, hogy a paktum megkötői nem fognak ehhez a ponthoz ragaszkodni.

— De igenis fogunk! — dörögte rá Polónyi Géza.

A következő szónok Molnár János volt, a ki azt kívánta, hogy nagy ünnepeken ne tartsanak hivatalos órákat.

Utána Nagy Mihály biztosította ezt az igazságügyi minisztert is, a méltányias reményében tántoríthatatlan bizalmáról.

A nap utolsó szónoka Komjáthy Béla volt, a ki az igazságügyi reszort minden kérdésére megtette a maga szakszerű választát.

A vitát folytatják a mai ülés napirendjén.

Az ülés 2 órakor oszlott szét.

Az önfenntartó egyházak adóterhe.

Ha látjuk az önfenntartó egyházak adózási viszonyait; valóságban isten-kísértésnek lehet mondani a nép vállaira nehezedő terhek fenntartását s az 1848 XX. t.-cz. 3. §-ának kerestül nem vitelt; vagy oly módon való takolgatását a türbetlen állapotnak, a minő a lelkési fizetés 800 frtra kiegészítése, amely a nép terhére egy krnyi súlyt sem vesz le. Görömbei Péter f.-szabolcsmegeyi esperes összeállította az Egyházmegye összes egyháza zaira vonatkozó tabláztos kimutatást, a mely bizonyossága annak, hogy a magyar ev. ref.

jóságával lépést tart ismert szerénysége, nem engedi magát tömjeneztetni.

A legújabb divat szerint öltözött elegáns háziasszony, csak szerényen meghajtotta magát.

Egy emelettel felebb nem oly fényesek már a termék, az ajtónál diszbe öltözött szolgálak nem fogadják a vendéget, — hogy jó borralaló reményében lesegítsék felső ruháját s öntelen mosolyogjanak nagyságuk tudatában.

Egy szegény irnoknak nem telik az ilyen fenyezésre.

Havi István meglegedett volna a legegyszerűbb lakással is, mit törődött volna ő a rozszant butordarabokkal.

Csak kenyere lenne éhező családjának, artatlan gyermekeinek. — És a beteg apa, felülve nagy erőködéssel ágyában, fájdalommal látja maga mellett gyermekeit, nejét, azt a sápadt, sok szenvedéstől megviselt nőt, a ki szüved, — mint egy Madonna, a ki tür és nem szól, magába rejti kétségbeesését.

Sőt még ő igyekszik megnyugtatni a férjét:

— Ne aggódjál edesem, — éppen ma kaptam egy kis munkát, a megbízom kéresemre előleget is adott, mindjárt egy kis . . .

Havi István a beteg emberek izgatottságával közbevágtott.

egyház tagjai ma már ugyan nem vérrel, de még most is mindig vérverejtéssel tartják fenn egyházukat s isten csudája, hogy azok az erejükön felül megterhelt emberek fenntartják azt . . . mert ők tartják fenn s nem azok, a kik az önfenntartást hangoztatják, a kik az autonómiából csak a jogot zsákmanólják ki, — annak terheivel számot nem vetnek.

Szinte hallani a nyögést, a jaj-szót, a sóhajtozást! . . . S vajjon meddig fog ez tartani? . . . Ugyan ki tudná megmondani? . . . Azt hisszük, hogy még a Tiszák sem, pedig ők tudhatnak! . . .

92 egyháznak az adózási viszonyait tünteti fel a szóban forgó táblázatos kimutatás s e 92 egyház közt csak kettő van olyan, a hol adó nem terheli a híveket, t. i. Buj és Paszab, a mely két helyen a tagosításkor földdel váltattott meg, — a többi 90 egyház mindenikében ott van az adózas parhér, vagy osztály, vagy parhér és osztály alakjában. Parhér 9 helyen van, — parhér és osztály együtt: 8 helyen, a többi gyülekezetekben osztályadó van.

Legtöbb adófizető családot a következő helyeken találunk: Uj-Fehértó (684), Nagy-Kálló (677), Nyir-Bátor (648), Nyiregyháza (577), Balkány (543) és Halász (542); legkevésbé adózó család van — természetesen Buj és Paszabot nem számítva, a hol senki nem adózik — Ajakon (27), B.-Aranyosou (29), Jékén (30), K.-Apathiban (33), Örladányban (35). 100-on alul van az adózó családok száma: 32 helyen, a többi gyülekezetekben 100-on felül van.

A ref. egyháztagok állami adója Uj-Fehértón a legtöbb (8508 frt 10 kr.), aztan Nagy-Kállóban (6906 frt 49 kr.), a legkevésbé Jékén (74 frt 57 kr.) és Ajakon (120 frt 29 kr.).

10 frtonon alul, Uj-Fehértón fizettek legtöbben állami adót, 584-en, a kiknek egyházi adójuk 983 frt volt; utána Nagy-Kálló következik, a hol a 10 frton alul állami adófizetők száma 495, a kik 1520 frt 87 kr. egyházi adót fizetnek. A 10 frton alul állami adófizetők száma legkisebb Ajakon és Örladányban (18), amott 35 frt 42 kr., emitt 92 frt 45 kr., ezeken az egyházi adó teher.

A legkisebb egyházi adó-teher tekintetében a kimutatás a következő adatokat tünteti fel: Fényes-Litkén 10 kr., K.-Apathiban 20 kr., Ramocsházán 27 kr., Bakán, Nagy-Varsányban és Patrohan 30 kr., Balsán és Vaján 38 kr., Gyulaházán és Thasson 40 kr., Kolajban 45 kr., Anarcsion, Dombradon és Jékén, Laskodon és Szabolcsion 50 kr., Ajakon, Balkány-

— Ne áltass, tudom a valót! Megint nincs kenyér a hazunknál.

Durva, — erős kopogtatás zavarta meg őket.

A házgonnok lépett be.

Mit törődik ő a beteggel? Mit banja ő azt? Csak annyit tud: ez a nyomorult népesség már vagy félve lakhatik itten, az a nyomorult skribler, vagy mi fajta, egy ideig nyalabszámra hozott fel valami írásokat, amiket elkörmölt betegig s egyszerre valami nehéz betegségbe esett, aztán el is maradt a lakbér-fizetés-l, Ki is kunyorált egy kis haladékat, de hiába, már az is eltelt.

Dölyfösen mondta;

— Nos, mára volt ígerve a fizetés. Tovább nem várhatok.

Az asszony könyörögve emelte fel a szemeit.

A házgonnok dühösen folytatta:

— Igen . . . sir . . . inkább fizessen.

Egy kettő.

Havi Istvánnak ugy telforrt a büszkesége. Így hagyja magát megaláztatni? Oh ha megvolna az a pár forint, hogy az arczaba csapná ennek a hiánának!

Nejének mentő gondolat jutott eszébe.

Ugy van, megkísérli.

A mint haza felé jött s elment a háziur lakosztálya előtt, önkéntelenül hallotta a doktor ur hangos, lelkes szavait, melyben a házurnóját dicsőítette.

ban, Pazonban 60 kr., Berkeszen, Döghé-
ben, Mihályiban, Turán 65 kr., Cs. Kenéz-
ben 67 kr., Benken 58 kr., Eperjeskén, Gelsen
70 kr., Apagyon, Gemzsén, Papon, Petne-
házán, Piricseben és Tisza-Szent Martonban
75 kr., Lövön, Rohodon és Veresmarton 80
kr., Sényőben 92 kr., Lövö-Petriben 83 kr.,
Szekelyen 85 kr., Demecserben és Halászon
88 kr., Mandokon 95 kr. és Kemezsén 96
krajczar.

E szerint 1 frton aluli adóteher 43 gyü-
lekezetben van.

A legkisebb egyházi adó legmagasabb
Beszterecen : 9 frt 85 kr, amely után Karász
következik 4 frt 74 krral s Kis-Várda : 4 frt
60 krral.

A legkisebb adóteher tehát a fényes-
litkei 10 kr és a besztercei 9 frt 85 kr között
mozog. Egy frton felül : 37 helyen ; 2 frton
felül 5 helyen ; 3 frton felül : 2 helyen ; 4
frton felül szinten 2 helyen míg a legkisebb
egyházi adó ; 5, 6, 7—8 frtos legkisebb te-
her nincs sehol, de van, mint említők 9 frt
85 kros : Beszterecen.

A legnagyobb egyházi adó tekintetében
Pazon van a kedvezőbb helyzetben, ahol 1
frt 50 kr a legmagasabb teher. Itt a legki-
sebb 60 kr, a legmagasabb 1 frt 50 kr, te-
hát az emelkedés alig számbavehető. Pazon
mellett még a következő helyeken van a leg-
nagyobb adó alacsonyabb mérvben :

Gávan, ahol a legnagyobb 2 frt 60 kr,
de a legkisebb adó : 2 frt 50 kr, az emel-
kedés tehát csak 10 kr, ami rendellenesnek
mondható épen osztályadó mellett !

Eleg alacsonynak látszik a legnagyobb
adóteher Jékén, ahol 3 frt 20 kr, míg a leg-
kisebb : 50 kr ; tehát a 6-szorosnál valami-
vel több, Szabolcsan, ahol 3 frt 25 kr, de
itt a legkisebbhez — 2 frt 25 kr — viszo-
nyitva osztályadó mellett az emelkedés nem
arányos.

A legnagyobb egyházi adó tekintetében
a legmagasabb összeggel Beszterec van fel-
tüntetve, ahol a legnagyobb adó : 38 frt 22
kr. A legkisebb adó : 9 frt 85 kr, a legna-
gyobb 38 frt 22 kr : könnyű elgondolni, hogy
itt a teher óriási nagy !

Van itt 62 adózó család. Ki volt vetve
1897-ben : 1064 frt 76 kr egyházi adó. Eb-
ből egy-egy családra, ha egyenlően fizetnének
17 frt 7 kr esk ! Az egyenes állami adó :
508 frt 80 kr. Ebből pedig a 62 családra
egyenlő fizetés esetén 8 frt 20 kr esnék, te-
hát az egyházi adó az államinak a kétszere-
sénéi is magasabb ! Kis-Várdán a legnagyobb
egyházi adó 24 frt 45 kr ; a legkisebb 4 frt
60 kr ; az osztályba sorozás alapján tehát

közel 6-szoros emelkedés van a legkisebbtől a
legnagyobbig. Itt is osztály szerint van az
adó kivétel s a 2658 frt 97 kr egyházi adó-
ból a 301 adózó családra egyenlő fizetés ese-
tén : 8 frt 83 kr esnék egyenként. Az állami
adó a 301 család részéről : 2861 frt 21 kr,
amelyből egy-egy családra egyenlő fizetés
mellett : 9 frt 49 kr lenne s így az egyházi
s az állami adó között csak 66 kr volt a kü-
lönbség. E két gyülekezet után Tétben leg-
magasabb a legnagyobb adó, azaz : 19 frt
20 kr, míg a legkisebb adó 2 frt 76 kr, ami
az osztály adóalap szerint : 7-szeres emel-
kedést mutat. Az egyházi adó 1897-ben 479 frt
0 kr volt, az állami egyenes adó pedig 379
frt 47 kr. Az egyházi adóból a 63 adózó csa-
ládra, ha egyenlően fizették volna : egyen-
ként 7 frt 92 kr esett volna, míg az állami-
ból : 6 frt 2 kr.

O-Fehértón a legnagyobb adó : 16 frt
30 kr, ahol a legkisebb 1 frt 95 kr, tehát
az emelkedés 8-szoros az osztályadó alapon.
Itt az egyházi adó 1897-ben : 669 frt 49 kr
volt, amelyből a 89 adózó családra egyenlő
fizetés esetén 7 frt 41 kr esnék, míg az ál-
lami adó 597 frt 51 kr, amelyből a 89 ref.
családra egyenlő fizetés mellett 6 frt 71 kr
esnék, tehát az egyházi adó magasabb az ál-
lamnál.

A legnagyobb egyházi adó tekintetében
10 frton felül van az említett helyeken kívül
még 38 helyen ; 10 frton alul pedig összesen :
49 helyen.

Az egyházi adó összege s az állami
egyenes adó egymáshoz viszonyítva a követ-
kező helyeken eredményezi az egyházi adó
magasabb voltát. I. B.-Aranyoson : egyházi
adó : 368 frt 65 kr, állami : 314 frt 73 kr.
2. Beszterecen, a melyről előbb szóltunk ;
3. Cs.-Kenézén : (421:03 Os 324:36) ; 4. Domb-
radon (4415:76 és 4404:85), 5. Karacson
(528:21 és 316:24, itt az egyházi adó az ál-
lamnál egy és félszer nagyobb !), 6. Kék-
csén (862:65 és 548:16, az egyházi adó az
államinál szintén másfélszer nagyobb !), 7.
Ó-Fehértón ; a melyről fentebb szóltunk. Tehát
7 gyülekezetben az egyházi adó magasabb,
mint az állami egyenes adó. Egyben, Piricsen,
pedig állami és egyházi adó teljesen egyező.

Ezekben mutatjuk be rövid attekintés
keretében a felső-szabolcsi egyházi adózási
viszonyokat, a melyek a mint láthatni, azt
mutatják, hogy a teher nagy, igen nagy a
híveken.

Hogy azonban a tanulságos kimutatásnak
a tandijra vonatkozó részéről is tájékozást
nyújtunk, e tekintetben a következő adatokat
látjuk szükségesnek közölni.

Tandij nincsen : Bujon, Geszteréden, Kér-
csen, Pa-zabon és Rohodon, tehát öt helyen.
A legkisebb tandij 1 gyermek után 1 frt.
Ennyit fizetnek : 6 helyen. Egy forintot felül,
de kettőn alul : 48 gyülekezetben ; 2 frt, 16
egyházbán ; 3 forintot felül, de 3-on alul : 13
helyen ; 3 frt Kis-Várdában és Tétben. A két
gyermek utáni tandij a legtöbb helyen az egy
utáninak a mása ; kivéve Uj-Fehértót, a hol
2 gyermeknél több tanuló után az állami
adóhoz képest van a díj megállapítva. Két
helyen van kettőnél több tanuló után az ál-
lami adóhoz képest tandij megállapítva. Két
díjmentesség, t. i. Bercelen és Tégláson.

Kívánatos volna, ha a többi egyházme-
gyék is követnék a felső-szabolcsiak eljárását,
hogy a fontos kérdésben előleges tájékozást
nyerhessünk s a közvélemény ne tapogatóz-
nék sötétben. A "Sarospataki Lapok" annak
idején a tiszáninneni kerület jelentő iveről is
beszámolt s azt hisszük, hogy nem volt fö-
lösleges dolog megismertetni egyházaink anyagi
állapotát, sőt közöltük a jelentő iveről összesi-
téseéről szóló kimutatást is ! A prot. közvéle-
mény csak is így alkothat magának helyes
kepet a dolgok mibenlétéről. A titkolódzás
nem ilik hozzánk, hiszen a nyilvánosságtól
nem irnincs okunk félni. A munkától pedig né ir-
tózunk ! (De az ily kimutatás, midőn megvi-
lágosítja az ev. ref. autonóm egyh. tagjainak
iszonyu adóterhét : megmutatja a lelkeszi
fizetés állami kiegészítésének a nép adóterhe
nem könnyebbítésében álló értéktelenítését is.)

Az ev. ref. konvent.

Az ápril. 11-ediki éremlyégiség személyes
kultuszba menő konventi ülést tegnap — Ápr.
12. — barmadik napon át folytatták, ismét
Kun Bertalan püspök és Tisza egyházkerületi
gondnok elnöklésével.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesi-
tése után

G y ö r g y Endre ismertette a öke —
segélyosztó — bizottság jelentését, mely azon
körülmény által talál legnagyobb érdekességre,
hogy a segélyre pályázók száma oly nagy,
hogy a pénz elégtelensége miatt kicigélitni
nem lehet. Ennélőgva azt javasolja, hogy
1902-ig nem kell elfogadni több kérvényt.

A n t a l G. közvetítő véleményt mond ;
D e g e n f e l d Lajos gf. azonban pár-
tolja a bizottság javaslatát, amit aztán a kon-
vent el is fogadott.

A m i s s z i ö ü g y állásának ismer-
tetése S z a b ó János esperes előadása sze-
rint tudomásul vétetett

S a s s Béla debreczeni theol. tanár
konventi jegyző az e g y e t e m e s t a n-
ü g y i b i z o t t s á g felterjesztését is-
mertette 21 pontjában, amely elénk vita utó,
de ugy szólnán lényeges változtatás nélkül
elfogadtatott, még az aprólekosabbakban is.

A k a n t o r t a n i t ó k teljes fize-
tésének nyugdíjba való beszámítása kérdésé-
ben F e j e s István, A n t a l püspök és
T i s z a K. hozzászólása után sem hoztak
érdemleges határozatot. (Érdekes e tárgynál
Sisza Kálmán beszéde, amelyben azon törek-
vés ellenében, hogy az autonomia a felekezeti
iskolák fennartását követeli, éppen ő mutat
rá arra, hogy az iskolák jövőndő allamosítása
következtében a kánorok a tanítófizetésükbe
beszámított jövedelmüktől elesnek. Scylla és
Kharibdisz !)

Tudomásul vették a középiskoláknak
államsegély-szerződéseiről szóló jelentést ; —
beleegyeztek abba, hogy az erdélyi iskolák
muzeumait az állam vegye felügyelete alá, A
tanárok hivatali esküjében a mintá megállapi-
tásával nem hoztak érdemleges határozatot ;
de az eskütételt kíváná osnak tartják.

A tanárok vasuti kedvezményes jegyhez
jutását a közokt. miniszter ismét visszautasi-
totta ; ez ügyet most mar a kerek. miniszter-
nel próbálják meg dülőre juttatni.

A v a l l a s t a n á r o k fizetés ügyében,
ezek érdekeinek megóvására szólítják fel a
gymnaziumokat.

A tárgyalást ma folytatják.

Délután 5 órakor konventi bírósági ülés
volt : Fánscsik János naszályi és Begedy Lajos
gyöngyösmelleki lelkész fegyelmi ügyben. Az
elsőben Bartha Lajos referát ; az utóbbi az
adatok hianossága és megbizhatatlansága miatt
visszautasították.

Táviratok.

A finnek.

Helsingfors, apr. 12. Egy hadügymi-
niszteri leirat tudomásul adja, hogy a véd-
erőről szóló tjavaslatot, a február 15-én kibo-
csátott manifesztumban a birodalmi tör ény-
hozásra nevez előirt szabályok szerint fogják
elintézni.

A spanyol-amerikai béke.

Madrid, apr. 13. A Spanyolországnak
fizetendő 20 millió dollárt állítólag New-York-
ra szóló váltókkal fogják megfizetni.

Mac Kinley elnök hirdetményt bocsátott
ki, melyben nyilvánosságra hozza a bekeszer-
ződés szövegét s a szerződési okiratok kicse-
relését.

A bécsi polgármesterség reformja.

Bécs, apr. 13. Az alsó-ausztriai helytar-
tónak a választási reform tárgyában kiküldött
tartománygyűlési bizottságban a bécsi polgár-
mester kinevezésére vonatkozólag tett meg-
jegyzése a Landtagskorrespondenz szerint így
hangzott :

Szeretném, ha a bizottság határozná ar-

Váradi Ódón.

ról, hogy a polgármester kinevezését javasolja-e a iartománygyűlésnek, mert ettől függ a kormánynek egész sor rendelkezéssel szemben elfogalando álláspontja.

A helytartó e szerint nem követeléseképen hozta szóba a polgármester kinevezését. A helytartó különben arra is uált, hogy a polgármester kinevezése több államban szokásos, a nélkül, hogy a községi önkormányzatot veszélyeztetné. Beszélgetéseképen a helytartó azt a nézetét fejezte ki, hogy a polgármesternek legalább a községtanácsban nem kellene elnökölnie.

A sérv a katonáknál.

A tudományos körökben, különösen a hadügyi kormányzat kebelében nagy érdeklődéssel kísérik ama sebészeti műveleteket, melyek a 16. sz. helyőrségi kórház sebészeti osztályán a sérvek gyógyítása céljából folynak. A műtéteket az osztály főnöke: Neuber Ede dr. törzsorvos végzi s ezek minden esetben oly kitünő sikert eredményeznek, hogy ennek következtében az ezen hajban sinyiódó legénység harccképessége helyre lesz allitva. Az ezen bajban szenvedők a hadügyminiszter rendelete folytán ezután tetteles szolgáltra lesznek besorozandók.

H I R E K.

A debreczeni ipartestület első diszülése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, apr. 13.

Hosszas küzdelem s a fellebbezések egész sorozata után a mul' év novemberben erősítette meg a belügyminiszter a debreczeni ipartestület alapszabályait. Azóta az egyesület minden idejét az alakulás és berendezkedés foglalja le, úgy hogy a hivatalos megnyitást csak most, apr. 13-án lehetett megtartani.

A Simonffy-utcai új berház első emeletén van az ipartestület helyisége, itt folyt le az első ünnepélyes ülés is. A nagytanácsstermet szinig megtöltötték az ipartestületi előjárók s a városi képviselők, kik között ott láttuk Komlóssy Arthur főjegyzőt, Vecsey Imre tb. főjegyzőt, Bészler Károly arvaszéki elnököt, Abraham László főügyészt, Oláh Károly tanácsnokot, Márk Endre ügyészt, az iparkamara képviselőjében Szabó Kálmán, elnököt, dr. Király Ferenc az iparhatóság képviselőjében Boczkó Sámuel főkapitányt, Szentpétery Ferenc, az iparügyszály vezetőjét.

Az ülést fél 12 órakor nyitotta meg Tóth Kálmán elnök. Utána dr. Botz Elek jegyző olvasta fel az iparhatóság airtatát.

Majd dr. Boldizsár Kálmán állott fel s szép beszédben üdvözölte a megjelenteket s válaszolt az ipartestület szép hivatását, s jövő hivatását. Hangsúlyozta, hogy az ipartestület megalakítása új korszakot jelent a debreczeni iparosok életében. A cseh rendszer helyett ime egy minden ízében modern testület fogja iparosaink munkásságát irányítani s hogy eredménye szép lesz az bizonyos.

Nem kell mindjárt sokat reményleni a testülettől, mert hisz 15 évvel hátra maradtak e tekintetben. De a vezetőkben meg van a nemes lelkesedés és munkakedv a mi előbbi diadait fog aratni. Kívánja, hogy legyen oly erős az előjáróság a vezetésben, mint a minő a megalakításban, akkor a testület boldogulni fog. (Éljenzés.)

Tóth Kálmán elnök azt hangsúlyozza dr. Boldizsár Kálmán szép beszéde után, hogy az ipartestület nagy feladatát egész

lelkesséssel igyekszik betölteni. Bizik a jövőben, hogy a testület mindig megfelel magasabb kötelezettségeinek. Köszönetet mond azután Boczkó Sámuel rendőrfőkapitánynak, ki 15 éven keresztül ritka buzgósággal és nemességgel viselte szíven az iparosok ügyeit. Kívánja, hogy Debreczen városa támogatassa az ipartestületet, melynek célja igazán szép és nemes.

Komlóssy Arthur mint a polgármester helyettese megleghangu beszédben üdvözli úgy az előjáróságot, mint a testület minden egyes tagját, s biztosítja, hogy a város rokonszenvére és jóindulatára mindig számíthat a testület.

Komlóssy szavainak elhangzása után Tóth Kálmán elnök az ülést bezárta. A testület tagjai estére a »Bika« szállóban bankettre gyűlnek össze.

* Adóhátralékosok figyelmébe. Figyelmezteljük az adófizető közönséget, hogy mindazok, a kik tavalyi adóhátralékukat f. ávi április hó 15-ig nem fizetik meg, az 1874. évi 38. t.-cz. 7 §-a értelmében 1900 évre elvesztik választói jogukat. — Pártunk tagjait különösen figyelmeztetjük, hogy adóhátralékukat fizessék be, mert ellenkező esetben legszentebb jogait nem érvényesíthetik.

* Ápril 14. Holnap lesz ötven éve annak, hogy 1849. ápril 14-kén a debreczeni nagy templomban kimondta a függetlenség i nyilatkozatot, Debreczen városának idős lakosai még emlékeznek ezen az akkor viszonyok közt egyérzessel követelt s rendkívüli lelkesedéssel találkoztott kijelentésre, de amely a mai viszonyok közt csak az emlékezésé.

* A Csokonai kör felolvasó estélye. A Csokonai kör holnap déltán — mint már többször jeleztük — felolvasó estélyt rendez. Az estély programját végleg megállapította a kör választmánya, mely a következő meghívát bocsátotta ki:

Meghívó. A Csokonai kör 1899. apr. hó 14-én, pénteken d. u. 5 órakor a kereskedelmi akadémia disztermében felolvasó ülést tart, melyre a kör tagjai és a t. közönség tisztelettel meghívotnak. Tárgysorozat: Álomszuszi ébredése, irta és felolvassa Zalai Mark. 2. A főispán fia, elbeszélés, irta és felolvassa Jablonczay Kálmán. 3. Költemények, irta és felolvassa Ady Endre. 4. Magyar népdalok, czimbálon előadja Nagy Dezső. Debreczen, 1899. apr. 10. A Csokonai-kör elnöksége. A kör tagjai és hozzátartozóik az utolsó tagsági díjnyugta előmutatása mellett belépti díjat nem fizetnek. Tagsági jelentkezések este a pénztárnál kitett iven is elfogadtatnak. Évi tagsági díj 2 frt. A kik a körnek nem tagjai, az ülésre Tóth Béla pénztárnok gyógyosztárában vagy a pénztárnál belépti jegyet válthatnak, melynek ára 20 kr. Tanulók részére 10 kr.

* Bethlen ünnepély Debreczenben. A főiskola minden szépért és jóért lelkesedő ifjusága köréből került ki azon terv, hogy a tudománykedvelő fejedelem Bethlen Gábor emlékére nagyszabásu ünnepélyt rendeznek, minek tiszta jövedelmét az Erdélyben felállítandó Bethlen szobor-alap javára fordítják. Az »Erdélyi kör« szerdán este közgyűlést tartott, melyen elhatározták az ünnepségnek megtartását. Időponul május hó 24-ikét tűzték ki. Ekkor lesz ugyanis Debreczenben a ref. konvent is. Egyuttal egy szűkebbkörű 12 tagu bizottságot küldtek ki, hogy a tárgysorozat dolgában véglegesen határozzon. A prog-

ramm már most is igen érdekesnek ígérkezik, fog szerepelni benne a »Főiskolai zenekör«, szavallatok és beszédek is lesznek. — Hogy az ünnepély sikerét lehetőleg biztosítsák, protektorul gróf Dégenfeld József főispánt, Simonffy Imre polgármestert és az akadémia igazgatóságát kéri fel. Hisszük, hogy a Bethlen szobor érdekében megindított akció teljes sikerrel fog jární.

* Szilágyi István szobra. Tóth András debreczeni szobrász — írja levelezőnk — tegnap állította fel Máramaros-Szigeten néhai Szilágyi Istvánnak az ev. ref. liceum nagynevű volt igazgatójának, a magyar tudományos akadémia levelező tagjának kitünően sikerült mellszobrát. A két méter magas alapon nyugvó s a természetes nagyságnál jóval nagyobb mellszobor a megszólalásig hűen ábrázolja Szilágyi Istvánt. Naponkint sokan szemlélik a szobrot s méltán dicsérik egyes alkotóját Tóth Andrást. A szobor leleplezési ünnepélye május első felében lesz, amikor a szobor-gyűjtő bizottság egy Szilágyi emlékfüzetet is ad ki. A szobrot közadakozásból Szilágyi volt tanítványai s barátai emelték. A gyűjtésből fennmaradt összegből pedig, mint egy 1000-1500 frtból egy Szilágyi emlékalpítványt létesítenek.

* Löverseny. A most szombaton és vasárnap tartandó itteni löversenyekre vonatkozólag a következő tudnivalókat közöljük: A totalisateur vezetését a versenyek mindkét napján K. Császár Ferencz ur, a »Magyar Lovaregylet« totalisateur igazgatója teljesíti. Ezen versenyek alatt a totalisateur egy 10 frtos, két 2 frtos és két 5 frtos pénztárral a gyepon felállított helyiségben fog működni. — Gyepre (tehát a nyergelő istállóhoz is egyedül részvényes és tribüne előtti tésre szóló belépti jeggyel lehet menni, de azért a sikverseny pályán való közlekedésre a tribüne előtti tésre szóló jeggyel birók feljogosítva nincsenek. — A totalisateur-bódéhoz a gyepről egyenesen, míg a páholy és zártzék helyekről a tribüne épületet kívülről megkerülve lehet júní. — Helyárok a versenyekre vonatkozó falragaszok és versenysorozatban részletesen hirdetve vannak Kellemetlenségek elkerülése végett felkeretik a versenyeken résztvevő közönség, hogy belépti jegyét láthatólag hordani sziveskedjék. — A versenyek kezdete mindenkor delután pontosan 2 órakor. Hideg etelekről és bűsitókról a Bika-szálloda előnyösen ismert vendéglőse fog gondoskodni. A helyi vaspálya gömzözdonyu vonalai (a hatvan-utcai vonalon) a versenyek alatt a Bika-szállodától a lóvásártérig déli 1 óráto folytonosan közlekednek. — A pályatért környező árkon keresztül törni, ültetvényeket rongálni és a gyepet gázolni büntetés terhe alatt tilos.

* Rulikovszky emléke. Nevezetes ünnepe lesz a magyar hazafiságnak aug. hó 28-án. Ekkor lesz 50-ik évfordulója annak, hogy Rulikovszky Kázmér, a lengyel szabadságharc Nagyváradon a magyar szabadságharc védelmében főbelöttek. Ennek az emlékezetes megünneplését és megörökítését célozza az airtvány, melyet Szakoly Tamás törvényhatósági tag nyújtott be a közgyűléshez. Abban határozatilag kimondani javasolja, hogy Nagyvárad város Rulikovszky Kázmér volt orosz zászlás szadadosnak az ujjvárosi temetőben levő sírját a gyászos emlékezetű kivégzés évfordulója alkalmából tulajdonaként átveszi, örök időkre leendő fenntartásáról gondoskodik s a szent sír fölé emelt emlékszobor sír feliratán az ünnep éve, napja, s törvényhatósági bizottság határozata száma, kelle bevésetik.

* Hymen. Weisz Sámuel tasnádi kereskedő eljegyezte Auspitz Lipót sámsoni vendéglős leányát, Hélént kiasszonyt.

* Megszűnt hetilap. Nyiregyháza Dr. Prok Gyula szerkesztésében megjelent »Nyiregyháza« című társadalmi hetilap végleg megszűnt.

* Halálba kergették a rágalmazók.

Tragikus esetről értesít bennünket miskolczi levelezőnk: Egyik Miskolcz melletti faluban Heó-Csabán, a napokban egy fiatal leány akart véget vetni az életének. — A községbeli fiatal emberek sűrűn halmozták el bókjaikkal s udvarlásaikkal a szép S. Fánit, a leány azonban nem hallgatott az ostromlók mézes-magos beszedeire s mindvégig hideg maradt hozzájuk, a mely körülmény a szerelmes lovagokat mód nélkül elkeserítette s elhatározták, hogy becsületében tessék tönkre a leányt. — Mindenféle koholt rágalmakat terjesztettek róla, úgy hogy az önértelmes leány szegényében mutatni sem merete magát az emberek előtt. Az elmúlt hetet is szobájában töltötte, hol szombat este mellbe lökte magát. A golyó nem okozott ugyan rögtön halált, de annyira összeroncolt a leány nemesebb testrészeit, hogy életéhez kevés a remény. — A községben általános a részvét a fiatal leány iránt és nagy a felháborodás a rágalmazó ficurók ellen.

* **Emberevő cigányok.** Szinte hiteltelennül hangzik az a hír, melyről miskolczi tudósítónk értesít bennünket. Az egész országot bejárta C s e t n e k gömörmezei falunak tűz általi pusztulás híre. A tűznek 35 ház lett mártaleka. A tűzvész alkalmával a községi kórházban egy öreg 48-as honvéd is összeégett, miután a nagy zűrzavarban senki sem gondolt a megmentésére, Testrészei az összeégetés következtében teljesen széthullottak s a kóbor cigányok azokat állati test maradványainak vélték — m e g e t t é k.

* **Csavargó cseléd.** K i s Erzsébet csavargó cselédnek már sok baja volt a miatt hogy helyét minden szó nélkül ott hagyta s más gazdához pártolt. Tegnap ismét megszökött gazdájától új helyen próbált szerencsét. A rendőrség azonban elcsípte a derék leányzó s jutalmul néhány napra a hüvörsre helyezte.

* **Mezszökött tolvaj.** Lopás büntette miatt kellene B a b o s Istvánok a nyiregyházi törvényszék elé állani, de mint a Rendőri Közlönyből olvassuk — szép csendesen megugrott. A nyiregyházi törvényszék elrendelte országszerte körözését.

* **Új regényünk.** Lapunk legközelebbi számában egy szeuacziós új regény közléset kezdjük meg, mit lapunk számára «Az erény társadalmá» czimen M o c s á r y Miklós, lapunk munkatársa írt meg. Főfőleges külön kiemelnünk, hogy munkatársunk — kitől nem régebben hoztunk egy humoros regényt — ez újabb művébe is sikeresen viszi harczba tehetségét. «Az erény társadalmá» humoros képet ad a 2000-ik relytélyes évből s széles vallás-erkölcsi, valamint társadalmi milien keretében egy jövő századbeli szerelmi viszony meghatározó fejlődését ecseteli. «Az erény társadalmá» foglalkozik a természettudomány nagy feladataival és problémáival is és minden ízében érdekesítő, mulattató s kellemes olvasmányt képez.

* **Gyászrovat.** Vettük a következő gyászjelentéseket: Mely fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a feledhetetlen jó anyának, anyósának, nagyanyának özv M i l l e k e r Józsefné szül Strach Anna asszonynak folyó hó 12-én esteli fél 8 órakor, életének 68 ik, özvegyiségének 12-ik évében hosszas betegség és a haldokló szentségek ajtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 14-én d. u. 5 órakor fogtak a róm. kath. egyház szertartása szerint a József főherceg-utca 2. sz. háztól a Szent-Anna utczai temetőbe örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig folyó hó 17-én d. e. 9 órakor fog az egek Urának bemutatni. Mely végtsztsességtételre rokona-

inkat, barátainkat szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen 1898 április 12. Gyermekei: Lajos nejével Császár Ionával és gyermekeivel János nejével Papp Jankával és gyermekeivel. Aranka férjével Thier Károlylyal s gyermekeivel. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Szomorodott szívvel tudatjuk felejthetetlen jó fiamnak, testvérnek, unokának és rokonnak PROHASZKA PÉTERNEK folyó hó 12-én d. u. 3 órakor, életének 20-ik évében, 3 heti súlyos szenvedés, s a haldokló szentségek ajtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 14-én d. u. 4 órakor fogtak a róm. kath. egyház szertartása szerint a fő utca 58 számú háztól a Szt.-Anna utczai temetőbe örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig folyó hó 15-én d. e. 8 órakor fog az egek Urának bemutatni. Mely végtsztsességtételre rokonaikat, barátainkat szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen. 1899. április 12. Bánatos szülei: Prohaszka Lőrinc nejével. Testvére: Oszkár. Nagyszülei: Prohaszka Ferencz, Frank András nejével Klepp Máriaival. Nagybatyjai: Tock Henrik nejével Varga Paulával, Frank Anna férjével Dengel Rezsővel, Frank András. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Mely fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejthetetlen jó férjnek, vőnek és áldott emlékü rokonnak Bene János községi orvosnak folyó hó 12-én d. u. 1 órakor, életének 54-ik évében, boldog házasságának 31-ik évében 6 heti súlyos szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 14-én d. u. 3 órakor fogtak a görög katolikus egyház szertartása szerint örök nyugalomra tétetni. Mely végtsztsességtételre rokonaikat, barátainkat és jóismerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. H.-Vámos-Pércs, 1899 április 12. Bánatos neje: özv. Bene Jánosné szül. Tóthmájer Róza. Anyósa: özv. Tóthmájer Józsefné. Rokoni: Nagy Otília férjével Sterczky Vinczéval, Nagy Ákos és Pirokska. Az örök világosság fényeskedjék neki. Mindhárom temetést Gabauer K. temetkezési intézete rendezti.

Mely fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk felejthetetlen jó férjnek, szeretett jó edes atyánk, nagyatyánk, testvér, sógor és rokon, néhai polgár idős Bősörményi Pál, volt városi bizottsági tagnak folyó hó 12-én éjjel 1 órakor munkás életének 78 ik, boldog házassága anak 52-ik évében hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. Felejthetetlen drága halottunk földi részei folyó hó 14-én d. u. 3 órakor fogtak a ref. egyház szertartása szerint Rakóczy (K.-csapó) utca 28 sz. házuktól az ev. ref. nagytemplomban tartandó gyászszertartás után a Péterfia-utczai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtsztsességtételre rokonaikat, ösmerőseinket, barátainkat banatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1899 április hó 12. Bánatos neje: özv. polg. id. Bősörményi Pálné sz. Szálkay Mária, Gyermekei: Károly, Pál, neje Balogh Juliánna és gyermekeik. Eszter, férje Kormos Mihály és gyermek, Juliánna, férje Komlósy Dániel és gyermekeik, Lajos, Mária férje Komlósy Daniel és gyermekeik, József, neje Misztnéder Paula, Róza Unoka: Bősörményi Erzsébet és férje Harsányi János. Az elhunytak testvérei: Bősörményi István és gyermekei, Bősörményi Mihály, neje és gyermekei: az összes közeli és távoli rokonok nevében is.

* **A Corsó kávéház** tulajdonost cserél, a mennyiben azt Alter Sándortól ki a kávéházat 6 év óta birja, Gömőri (Glück) Leopold Debreczenben előnyösen ösmeret kávé vette meg. A Corsó az elsőrangú üzletek közé tartozik s Gömőri neve elég biztosíték arra hogy új üzletét előkelő nivón fogja tudni vezetni. A kávéház e hó 15-től a hó végéig zárva lesz, mivel az összes helyiségek renováltak. A fényesen ujonnan berendezett üzletet április 30-án fogja megnyitni, melyről különben a közönséget falragaszok és hirdalapotján fogja annak idején értesíteni.

* **A n-létai vásár** f. é. április hó 20-án fog megtartatni.

Színház.

Ripp van Winkle.

Ugy látszik, nemcsak a könyveknek, hanem a vendégszerepléseknek is megvan a saját külön sorsuk. Legalább a Környei Béla esete ezt bizonyítja, ki már pár hét óta készül nálunk fellépni Rip van Winkleben, hogy végre F e r e n c z y József valtsa be az ígérteit.

Mert tegnap este ő játszotta és énekelt Ripet s teljes gyakorlottsággal, nagyon szép sikerrel. Hangja nagy terjedelmű, erőteljes ha itt-ott csengőbbnek szeretjük volna, máshol annál bővebben kárpótol. De nemcsak szépen énekelte, hanem jól is játszotta szerepét. Különösen a 4 dik kép sikerült neki e tekintetben legjobban.

Igen kedves Lisbeth volt R. Serfözy Zseni és Rippe' együtt sok tapsot kaptak.

A többi szereplők — a két kis gyermeket is beleértve — szintén derekasan megállták helyüket. A rendezés jó volt, különösen megkapó volt a Hudson kapitány szellemjelenésének scenirozása.

Ferenczy József szerződötése.

A baritonista kérdés végre valahára megvan oldva. Komjáthy a tegnapi napon 3 évre szerződötete Ferenczy Józsefet, a vidék egyik legjobb baritonistáját. Örömmel üdvözljük szinpadunkon Ferenczyt s szívesen belenyugszunk szerződötetésébe. Régi ismerőse ő a debreczeni közönségnek a Tiszai rezime alatt kedvence volt s távozását annak idején úgy a sajtó, mint a közönség őszintén sajnálta. Már a tegnap esti első felléptekor tüntető rokon-szenyvel fogadták, ami jele annak, hogy a közönség szívesen látja mint új baritonistát. Ez a szerepkör tehát szerencsésen be van töltve. De mikor mondhatjuk ugyanezt el a többire, melyek Komjáthy fősvényességéből kezdődtek vannak boldogítva. A szinügyi bizottság kötelessége véglegesen dönteni ezek acceptálása felett.

Trefás szobák.

— Reminiscenciák. —

Debreczen, április 13.

Hajdanta régi kuriák címéres termében az ősök torzonborz, porlepte képei alatt féltelmes fringákat, nehéz karabélyokat gyűjtött össze az izmos utód s ha megunt a fegyvergyűjteményét, tüzes bor mellett gyönyörködött a kupákban, a melyekből vigasztalót ivott a hon keserves állapotja miatt.

A fehér nep c-illógó kalárist, ékköves gyűrűt halmozott össze cifra ládájába s ha nagyon beléütött a gyűjtes kedve, hát a szűkölködő szegénynek szedte össze a segítő filéert. De satnyultak az idők... Ma szivar-karikákat, bélyeget gyűjt a magyar s asszony szíve képes levelezőlapert dobban. S a gyűjtések divatja egyre boldobb lesz. Sok száz garas gurul el a révén s hasznát ritkán látja az ember, legföljebb néha mulat rajta. Ilyen mulatságos gyűjtemények híreről hallottunk mi is a minap.

Valamelyik borsodi vagy tán vasmezei gavallér kastélyában rejtőznek ezek a vidám kollekciók.

Két vendégszoba van egymás mellett a trefás kastélyban. Az egyiknek a falát a házi ur teli ragasztotta német viczlapok szines képeivel. Az egész szoba tele van adomával. Már most megese'tt, hogy a kastélyba olyan ember tévedt, a ki trefára vadászik. A házi ur az adomás szobában vetetett neki egy ágat.

A vendég körül nézett s elolvastott néhány viccet.

Éjfél felé a házi ur nagy kacagásra ébredt: a vendégszobában kacagtak.

Besiet, hát a vendég ott ágaskodik a kályha tetéjén s gyertyával a kezében habotázva olvassa a plafondra szorult elczeket.

— Nagyszerű, megpukkadok!

— Te, már éjfél van, feküdjél le.

— Nem én addig, míg az egész szobádat el nem olvasom.

A másik szoba kártyával van tapétázva. De a kártyák nem sablonos sorban, vagy festői rendtelenségben takarják a falat.

A háziur a legnagyobb raffiniáciával érdekesítő játékokat, tarokk- és kaláber-helyzeteket állított össze. Mafakban szép slágerek, ferbliben négyeser ellen négyes kunsz-tok és egyéb játékosnak való gyönyörűségek kerültek egymás mellé.

Kártyás ember itt nem tud aludni s ha elalszik is víziókat lát.

— Kontra tuletroa! Pagat ultimó, kiáltja az álmodó s ha fölbred, újra szemébe tűnik a falon az érdekes tarokk-pozíció vagy alsós probléma s megint csak kerüli szemét az álom.

Réggelre azonban, ha felbred, kénytelen elismerni, hogy jól mulatott, sokat kaczagott, kikartyazta magát és pénzébe se került a mulatság a boszorkányos kastélyban.

Szerelmes diák.

— Öngyilkosság szerelemből. —

Debreczen, apr. 12.

Az aradi fa és fémpári szakiskola egyik tanulója tegnap öngyilkos lett és meghalt. Tehetséges, szorgalmas tanuló volt, legügyesebb rajzó az intézetben, az iskolán kívül is sokan szerették, kedvelték a 20 éves szimpatikus okos fiút.

A mikor váratlan öngyilkosságának okát kutatták, mindenki arra gondol, ami a husz éves öngyilkosoknál már szinte megszokott dolog: az ifjúkori bolondos és számtalanszor végzetes szerelemre. Valószínűleg az lesz oka a szerencsétlen fiatal ember tette-nek is.

Az öngyilkos Keresztes Béla, az aradi fa és fémpári iskola harmadéves 20 éves növendéke. Tegnap délután 3 óra tájban a nagyvárad ut 4 sz. alatt levő lakásán egy hét milliméteres revolverrel szíven lötte magát és meghalt.

A lövés zaját az udvarban dolgozó gőzfűrés miatt nem hallották meg, kis öcsöce körülbelül fél óra múlva be akart menni hozzá, de az ajtót zárva találta. Ezt mindjárt különösen találtak s mikor fölfeszítették az ajtót, előttük volt a szerencsétlen fiu vérben heverő holtteste.

Az öngyilkos árva fiu volt s gyámjánál Krizsán N. aradi fakereskedőnél lakott. Azt hiszik, hogy szerelem miatt lett öngyilkos, különben is hevesvérű, mely bánatra hajló természetű volt, melyen, úgy látszik nem tudott uralkodni.

Több levelet hagyott hátra, a melyeket azonban még nem bontottak fel. Az esetről Tisch Mór dr. ker. orvos és Babescu Gyula rendőrségdósztt vették föl a hivatalos jegyzőkönyvet.

Egy játékbank nyeresége.

— A montecarlói bankról. —

Debreczen apr. 12.

Márczius 31-én zárta be a montecarlói játékbank üzleti évét és e napokban megtartották a rendes évi közgyűlést, amelyben az igazgatóság örömmel jelenthette, hogy az utolsó üzleti év 25,100,000 frank tiszta nyereséggel zárult. A játékbank 24,500,000 frank hasznót hajtott, míg a »Hotel de Paris« és a »Café de Paris« 900,009 frank tiszta jövedelmet mutattak ki. Ötven év óta áll már a monte-carlói játékbank; ez idő alatt egyetlen egyszer sem csafolták meg Blanc-nak, a játékbank alapítójának azóta szálló igévé lett

mondását; Rouge veszít, Noir veszít, Blanc mindig nyer.

A részvényesek most megint nyugodtan nézhetnek a jövő elő: a vállalat életképes, jövőjét pedig tavaly biztosították, a mikor Albert monacói fejedelem újabb ötven évre Albert meghosszabbította a játékbank engedélyét. A meghosszabbította a játékbank engedélyét. A játékbank részvényei, a melyek 1884-ben 500 frank értékűek voltak, a legutóbbi mérleg közzététele után, ezen hónap elején már 4275 frank árfolyamon állottak. — Albert fejedelemnek 1100 ily részvénye van, melyek után ez évben osztalék fejében félmillió frankot kapott.

Ez a nyereség azonban e enyésző csekély azokhoz az összegekhez képest, a melyeket a játékbanknak Monako fejedelemének más címeken fizetnie kell. Így ez engedély meghosszabbításáért ez évben tíz millió frankot; a szabadságért és az étkező termek nyithatóságának jogáért további tízezer millió frankot kell fizetnie. Azonkívül 1900-ban új operaházat kell építenők, a melyek költségeit négy millió frankra irányozták elő. Végül pedig a játékbanknak kell fedeznie a fejedelemnek összes költségeit: az utakról, a világításról, a vízvezetkekről stb. mind a vállalat gondoskodik.

A monacói polgároknak ilyen körülmények között gyöngyéletük van: adót nem kell fizetniök, vámot pedig csak a külföldi vendégek számára érkező luxus tárgyak után szednek. Az iskolákat, papokat, állami hivatalnokokat, hadsereget, rendőrséget mind a játékbank fizeti. Ha még hozzá vesszük a vállalat saját kiadásait, a melyek szintén milliókra rugnak: elképzelhetjük milyen óriási összezeket veszítenek el a játékosok, hogy a rengeteg költségek mellett is még 25 millió frank tiszta nyereséget tudnak kimutatni.

Égő ravatal.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, ápril 13.

Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap egy nagyvárad halottasházánál. A nagy, koszorúkkal telerakott ravatal — melyen kiterítve feküdt a halott — meggyulladt, a halott is csaknem a lángok martaléka lett.

Egy előkelő nagyvárad iur-asszony, özv Juricskay Edéné szül. Miskolczy Lujzá halt meg. A ravatalt az elhunyt Szigligeti-utca 423. szám alatt levő lakásán állították fel. Leánya folyton ott virrasztott anyja teteme mellett, így hétfő éjjelen is. A fájdalom s az emberfeletti fáradtság erőt vett rajta s tegnap reggel a ravatalra hajtott fővel aludva találták. A házbellek szobájába vitték a leányt, lefektették s azután felváltva ők őrizték a halottat.

Délután három óra körül egyedül maradt a halott, az egy pár rokon, látogató mind haza ment, Nemsokára ezután felébredt a leány. Az asztalon levő ételhez — melyet számára készítettek oda — hozzá sem nyult, a halottas szobának indult egyenesen. Mikor az ajtót kinyitotta, a földre esett a rémülettől nagy lánggal égett a ravatal fekete posztója. — Eszméletet a onban nem veszítette el, de annyi bátorsága sem volt, hogy az égő ravatalhoz közeledett volna. Leszaladt az udvarra az ott levő néhány asszony mezejtette a fel-dult arcából, hogy valami baj van.

— Az Is enért segítsenek, kerem! jajveszékelt a leány.

— Mi történt? — kérdezték tőlei

— Eg az anyám, segítsenek, meggyul az egész ház.

Az égő szövet szagát az udvaron is lehetett már érezni. Hamarosan benn termettek a ravatalnál: a letakart ablak szoba egész világos volt. Egy házbéli asszony férje Fazekas Andras csizmadia leemelte a halottat a ravatalról. A matróna fehér haját egész lepörköltek a lángok, s homlokán is volt néhány égési seb. A ravatalt takaró posztó teljesen elégett, a túli szemfedő s néhány koszoru szalagja is.

Mikor mindent eloltottak, kis időre ra a ravatal alól ismét kicsapott a láng, s bele kapott a szoba szmirna-szőnyegébe. A ravatal

forgácsba beleesett ugyanis egy szikra, s a forgács tüzet fogott.

A Weiszlovits temetkezési intézetnek emberei csakhamar megérkeztek, s ujonnan felszerelték a ravatalt. A halottat megmosták, más ruhába öltöztették, s vissza helyezték a ravatalra.

A tűz úgy keletkezett, hogy az egyik kandelláber feldőlt s a ravatalra esett. A gyertyát a földön találtak, a halott köntösének jobb ujján tisztán látszottak a gyertyacseppek. Kinek a gondatlansága folytán történt a szerencsétlenség, eddig még nem lehet tudni.

A megboldogultat tegnap délelőtt kilenc óraker helyezték örök nyugovóra.

IRODALOM

Jubileumi emlékkönyv. A kolozsvári egyetemi kör, mely a jelen év tavaszán fogja megünnepegni negyedszázados fenállásának jubileumát, ebből az alkalomból egy nagyszabású díszes emlékkönyvet ad ki, mely magában foglalja az egész kolozsvári egyetemi ifjuság multját és jelenét.

A kör a könyv szerkesztésével Gergely György egyetemi köri elnököt és Bodor Antalt, a »Kolozsvári Egyetemi Lapok« mult évi szerkesztőjét bízta meg, kik már hozzáálltak az Emlékkönyv összeállításához, s a napokban küldték szét az előfizetési felhívást.

A könyv tartalma körülbelül a következő lesz: Első sorban közölni fogja az »Egyetemi Kör« 25 éves multjának kimerítő pontos történetét, továbbá röviden a többi ifjusági egyesületnek u. m. a joghallgatók, bölcsészettanhallgatók, orvostanhallgatók és gyógyszerészek segítő-egyletének, a Mensa Akademiának az E. K. E. egyetemi osztályának, a rövid életű ének- és zeneegyletnek s végül magának az egyetemnek történetét.

Megemlékezik a magyar diákkongresszusok és a turini nemzetközi diákkongresszus lefolyásáról és általában a diákszövetési törekvekről.

A történelmi részt az ifjusági közélet terén egykor kiválóbb szerepet vitt egyének által írt visszaemlékezések fogják kiegészíteni, melyek közvetlen meleg hangjuknál fogva nagyban elősegítik az illető kor szellemének megértését.

A második rész az Egyetemi Kör ez évi működésével és jelenlegi állapotával foglalkozik. A kör tagjai és disztárijai névsorának közlése mellett beszámol az önképző kör és a tudományos szakosztályok ténykedéséről s az év folyamán rendezett ünnepélyek lefolyásáról.

Ezzel kapcsolatban részletesen kiterjeszkedik a kör kezdeményezésére ez év folyamán már megalakult, vagy alakuló félben levő egyesületek, intézmények állapotára, minők az university extension, egyetemi köri énekhar, francia és német nyelvű társalgási estek, egyetemi betegs. egyesület, diákkonthon, atletikai és sport klub stb.

Természetesen megemlékezik a többi ifjusági egyesületek jelenlegi helyzetéről is.

Külön cikkeken méltat az ifjusági életben mindennemű, nagyobb szabású mozgalmat. — (Politikai, nemzetiségi, párbaj elleni stb. mozgalmak, pártalakulások.)

A szöveget számos kép fogja díszíteni. A negyedszázados kolozsvári ifjusági élet legmagasabb alakjainak, első sorban a kör elnökeinek s a választmány tagjainak arcképei, az egyetemi kör helyiségeinek az egyetemi épületeknek képei.

A körülbelül 2—300 oldalra terjedő vastkos kötet előfizetési ára fűzve 2 frt, kötve 3 frt 50 kr.

Az előfizetési díjak a gyűjtővekekkel együtt f. é. apr. hó 30-ig az Egyetemi Körbe (Jókai u. 4. sz. alá) a cím és lakás pontos megjelölésével beküldendők annyival is inkább, mivel a könyvből csak annyi példányt nyomtatnak, a mennyi az előfizetők száma lesz.

CSARNOK.

Galambposta.

(Elbeszélés.)

Irta: **Tábori Róbert.**

I.

Rákóczy György vezérei közt a leghíresebb volt Székely Mózes. Tizenkét csatában verte meg a németet és nyolcban a törököt.

Székely Mózes bucsuzik hiveitől. Az öreg váragnak átadta a kulcsokat, amelyek közül hiányzik a fegyvertár kulcsa; mert nem maradt abban megőrizni való. Kiűrtették egészen, hogy Udvarhely nepe kellően föl legyen fegyverezve a Lengyelország ellen való hadjáratra, amelybe a vár ura követi fejedelmét, a lengyel trónért versengő II. Rákóczy Györgyöt.

Aztán bucsut vesz kis leányától. Gyönyörű gyermek volt Annácska, apjának szeme fénye. Nagyon okos, pedig még nem volt több tíz évesnél. De már ebben a korban is négy nyelven beszélt. Ugy értett a háztartáshoz, hogy apja nem is nevezte másként, mint »kis gazdaasszonynak.«

— Kis gazdaasszonynak, mondta Székely Mózes, s végigsimította Annácska hollófeke haját, — rád ezt a kucrot bízom. Az egyik a templom, a másik az i-kola kulcsa. Ki ne add a kezedből, mert a templom és az iskola a mi erősségünk. A magad kezével nyisd ki minden reggel és csukd be minden este mindkettőt. Ki ne add a kezedből, ha kincseket ígérnek is értük.

— Ne tarts semmitől, jó apám, válaszolt komolyan a gyermek. — Hanem már most én kérek tőled valamit.

— Mit, kedves Annácskám?

— Van egy galambom, olyan fehér, mint a hó, s olyan okos, hogy megérti a szavamat. — Vidd el magaddal a hosszú utra s el ne bocsásd addig, amíg valami nagy veszedelem nem fenyeget. De akkor ereszd ki kalitkájából s mondj neki: »Lilikém, merre van Udvarhely?« A tubica hazaszáll, meghozza a hirt s én kiszabadítlak a bajból.

Székely Mózes így kacagott, hogy a könnye is kicsordult.

— Te akarsz engem kiszabadítani, te csepp, te kis gyöngyszem? kérdezte még mindig nevetve. — Hogyan?

— Még nem tudom. De majd megsugja a jó Isten, ha itt lesz az ideje.

Olyan komolyan mondta ezeket a szavakat Annácska, hogy apja nyomban abban hagyta a nevetést s így szólt:

— Jól van, hát elviszem magammal Lilit. Hadd lásson ő is világot...

II.

Ott volt Lili, mikor Varsóba fényes diadalmi menettel vonult be II. Rákóczy György serege. A lengyel nép örömujjongása közben tették fejére a koronát.

De ott volt a kétségbeesett csatákban is, melyeket II. Rákóczy György serege az egyesült német, török, orosz és tatár hadak ellen vívott s a melyekben elhullott az erdélyi nemesség színe java. Galambszévei nem tudta fölfogni, hogy mire való ez a sok gyilkolás s hogy miért tör ez a tengernyi had a jó erdélyi nép ellen.

Hanem azért ott volt hűségesen gazdája

mellett, mikor a százezernyi tatár had rátört a maroknyi magyarra és fogságba ejtett mindenkit, még Székely Mózes urat is.

Keserves egy pillanat volt ez, meg sem állhatta könyhullatás nélkül Székely Mózes. Így szólott a tatárok fejedelméhez, Arszlán khánhoz?

— Ismered ezt a kardot? Ezzel futamtottalak meg először Nagyszabennél, másodszer a havasföldi szorosokban, harmadszor a Visztulánál. De most átadom, mert nem akarom, hogy a csatákban halálra fáradt népeimet elpusztítsátok. Magamért nem tenném!

— Tartsd meg a kardodat! — váaszolt a tatár fejedelem. — Nem vagyok én német, hogy elvegyem a vitézi dicsőségének jelvényét. A szerencse változandó.

Nem fogadta el a kardot, bármint kínálta is Székely Mózes, bármint követelte, hogy sorsa ugyanaz legyen, mint a közvitézé.

Visszatérve sátrába, megpillantotta Lilit, amint apró kenyérmorzst szedett össze az asztalon. — Eszébe jutott a leányának tett ígérete.

— Eredj, kis galambom — mondá busan — s mondd el leányomnak, hogy nagy veszedelemben forog apja. Nem szabad többé.

A kis galamb meg sem mozdult.

— Eredj hát! — türelmetlenkedett Székely Mózes, — hát nem hallod, hogy küldelek?

Lillike tovább csipegette a kenyérmorzst. Székely Mózes odalépett hozzá, megcsókolt a piros csőrét s halkán sugta:

— Merre van hát Udvarhely?

Mint a vilám, olyan gyorsan repült ki a galamb a sátor nyílásán, Székely Mózes utána nézett és fölshajtott:

— Boldog madár, — mondá halkán, — látni fogod a szép hazát...

(Vége köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Sertés vásár.

Kőbányai sertéspiact. Április 12. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronként 400 kg-ra felelő 47-47½ kr. Közép (páronként 300-340 kg. súlyban) 47-47½ kr. Fiata.

nehéz (páronként 320 kilogrammon felelő súlyban) 50-51 krig. Fialat közép (páronként 251-320 kg.) 49½-50 krig. Fialat könnyű páronként 250 krigig terjedő súlyban a. 48-49 kr. Szerbiai: nehéz (páronként 260 kg felelő súlyban) 49½-50 krajczárig, közép páronként 240-260 kilogramm súlyban) 49-49½ krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 47-47½ krajczárig.

Sertéslelészám: 1899. évi április. 10-én volt készlet 37.056 darab, 1899 április hónap 11-én felhajtott 329 drb, 1899 április hónap 11-ik napján elszállított 269 drb. 1899 április hó 12-ik napjára maradt készletben 37.116 darab. — A hizott sertés üzlet rányzata, lanyha.

Budapesti gabonatözsde.

április. 12.

készaruizlet hivatalos árjegyzései a következők:

Búza	Kilos	Ar 100 kg.		Kilos	100 kilogramm	
		frtól	frtig		frtól	frtig
Bánsági	76	9.30	9.45	80	09.80	09.95
"	77	9.40	9.50	81	09.00	09.00
"	78	9.50	9.60	82	—	—
Tiszavidéki	79	9.50	9.70	—	9.95	10.10
"	76	9.40	9.5	80	—	00.00
"	77	9.65	9.65	81	00.00	00.00
Észvidéki	78	9.55	10.75	82	9.90	10.00
"	79	9.75	9.85	—	—	00.00
"	79	9.40	9.45	80	—	—
Fehérmegyei	76	9.50	9.5	81	9.90	10.00
"	78	9.60	9.70	82	—	—
"	79	9.70	9.80	—	—	—
Bácskai	76	9.40	9.60	80	—	—
"	7	9.50	9.65	81	00.00	00.00
"	8	—	—	82	00.00	00.00
Észak ma:	7	—	—	80	—	—
"	78	—	—	81	—	—
"	79	—	—	81	—	—

Min. hekt.-ben

Ar kilogramm

Ar elsőrendű	uj	70-72	7.85	7.95
"	"	"	7.75	7.85
Árpa takarmánynak	"	60-62	6.20	6.55
"	"	62-64	6.60	7.40
"	"	64-66	7.60	8.40
Zab	uj	39-41	5.80	6.15
Tengeri bánsági	uj	"	4.65	4.70
"	"	"	4.60	4.65
"	"	"	—	—
Repeze bánsági	"	"	4.15	—

Alapítotott 1865-ben.

A leghisolidabb gyártmányu és új átjátszott

ZONGORÁK

PIANINÓK

és

HARMÓNIMUMOK

legolcsóbban kaphatók tökéletes jótállás mellett

HECKENAST GUSZTÁV

hirneves zongora-eladási intézetében.

Budapest, most: V. Gizella-tér 2. sz., (a Váci-utca sarkán.)

Ehrbar, cs. és kir. udvari zongora-gyár, továbbá **Schiedmayer és fia** stuttgarteri udvari zongora-gyár és **Thuringia Organ Co.** harmoniumgyár egyedüli képviselője Magyarországon. **Árjegyzék ingyen**

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem: 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát-fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés.

Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben

(cs. és kir. udvari szállító).

Selyem-damasztok 75 krtól

14 frt 65 krig méterenként és selyem-brocatok — saját gyáraimból

Lóverseny.

Belépti jegyek a folyó hó 15. (szombat) és 16. (vasárnap)

Debreczenben tartandó lóversenyekre

Szent-Királyi Tivadar ur műiparuk kereskedésében (városháza alatt) kaphatók.

Az előjegyzett páholy és egyéb belépti jegyek folyó hó 14-én (pénteken) esteli 7 óráig ugyanott kiválandók, mert a ki nem váltott belépti jegyek azontúl másoknak adatnak el. Ugyanott a tribüne rajza tájokoza-ul megtekinthető.

Helyárak egy napra: Páholy (4 ülésel) az első vagy második sorban 8 frt. Zartszék 1 frt. Übely 50 kr. Állóhely 20 kr. Lovajegy (a páholykör belsejébe) 2 frt.

Belépti jegy a tribüne előtti térre egy napra 3 frt, két napra 5 frt. Tribüne előtti lérré szóló belépti jegy a **tényleges szolgáltatásban levő katonatisztek számára** egy-egy versenynapra 2 frt.

Versenysorozatok (program) egy példány ára 10 kr; — ezek Szent-Királyi Tivadar ur kereskedésében, valamint a m. kir. fotószdében április 13-án már kaphatók lesznek. — **Totalisateuron való fogadások** 10, 5 és 2 frt. tetelekkel, csakis a versenynapokon a gyepen eszközölhetők.

Kellematlenségek elkerülése végett figyelmeztetik a versenyeken résztvevő közönség, hogy belépti jegyét láthatólag viselni sziveskedjék.

Bővebben a versenyekre vonatkozó hírdetésekből értesühetni.

Kiss Imre

szücsmester

DEBRECZEN, főpiacz. Tamássy-ház 30-ik szám.

Elvállalok jutányos árban

mindennemű szücsmunkát

egyszermind téli bundaneműek, szőnyegek stb. kedvező feltételek mellett nyári megőrzés céljából elfogadtatnak.

Huszonöt évi távollét alatt a külföld nevezetesebb városainak ugyanint Bécs, Berlin és Páris legelőkelőbb üzleteiben kellő tapasztalatot szereztem s így egész bizalommal ajánlom magamat a t. közönség pártfogásába.

10 évi itthonlétem óta a nagyérdemű közönség bizalmát sikerült kiérdemelnem s ezentul is arra fogok törekedni, hogy teljes megelégedést érdemeljek ki a hozzám beadott darabok kezelésével, bármint legyen az.

Tisztelettel

Kiss Imre

szücsmester.

A nyaralásra beadott tárgyak tűzveszély ellen biztosított helyen tartatnak.

PSEPHOFER J. vértisztító labdaccai,

azelőtt „általános labdaccai” név alatt; mely (utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdaccai csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna.

Évtizedek óta ezen labdaccai általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszertől készlet nem volna található. Számátalan orvos által ezen labdaccai háziszertől ajánlottak minden oly bajknál, melyek a **rossz emésztésből** és **székrekedésből** erednek, mint **epesavak, májbajok, kólika, vértelenségek, aranyér, bélátulás, idegesség** s hasonló betegségeknél. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak **vérszegénység** s az abból eredő bajknál is: így **sápkór**nál, idegességből származó **fejfájás**oknál stb. Ezen vértisztító labdaccai oly könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül is bevehetők.

Ezen vértisztító labdaccai csakis a **Pserhofer J.-féle** az „**arany birodalmi almához**” címzett **gyógyszertárban, Bécsben, I., Singerstrasse 15. sz. a.** készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdaccaot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag melyben 6 doboz tartalmazzatik 1 frt 5 krba kerül;

Az összeg előzetes beklüldésénél bérmentes küldéssel együtt 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt. 30 kr., 3 csomag 3 frt. 35 kr., 4 csomag 4 frt. 40 kr., 5 csomag 5 frt. 20 kr., és 10 csomag 9 frt. 20 krba kerül.

N. B. Nagy elterjedésük következtében ezen labdaccai a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik **csak** Pserhofer J.-féle vértisztító labdaccaikat követelni és csakis azok tekintetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdaccai fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdaccaikat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1883. április hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 15 tekercset az ön felülmulhatatlan vértisztító labdaccaiból utánvétellel. Fogadják ez uton is legmélyebb köszönetemet labdaccai csodahatásáért.
Maradok teljes tisztelettel Pawlstick Ferencz, Köln, Lindenthal.

Hrasche, Földnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes ur! Isten akarata volt, hogy az ön labdaccai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermek ágyban meghültem, olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdaccai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van hogy ezen labdaccai engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáláltak.

Knificz Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagyném nevében. Az illető öt éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondták, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitűnő vértisztító labdaccaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel Weinczettel Jozefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1893. márcz. 27-én.

Tekintetes ur! Alulírott ismételen kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitűnő labdaccaiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdaccai értéke felett és azokat, ahol csak alkalmam nyílik a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használására Önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

PSEPHOFER J. Bécs, I., Singerstrasse 15. sz.

Nyomatott Holtmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen a főpostával szemben

Goitshdorf, Kohlbach mellett, Szilézia, 1886. okt. 8. T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdaccaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdaccainak köszönhetem, hogy egy gyomorhajót, mely engem öt éven át gyötört megszabadultam. Ezen labdaccai nálam sohasem fognak kifogni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel
Zwickl Anna.

Bernhardi alpesifü liqueur Bernhard W. O.-tól Bregenzben. 1/2 üveg 2 frt 60 kr. 1/2 üveg 1 frt 40 kr. 1/2 üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs gyors és biztos hatása legjobb szer minden köszvényes és csuszos bajok, u. m.: gerincz-gátás stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Angol csodabalsam, Pserhofer J.-től egy üveg 50 krajczár.

Fagybalsam Pserhofer J.-től. Évek óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve 1 köcsög 40 krajczár, bérmentve 65 kr.

Stoll-féle Kolapraeparatumok. Kitűnő szer. gyomor és bélbetegségeknek. 1 liter 3 frt, fél liter 1 frt 60 kr. 1/4 liter 85 kr.

Kola-Elixir vagy bor, 1 liter 3 frt, fél liter 1 frt 60 kr. 1/4 liter 85 kr.

Golyva balsam, Pserhofer J.-től kitűnő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr, bérmentve 65 krajczár.

Élet-eszencia (prágai csöppek) Pserhofer J.-től, megrottott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő háziszser. Egy üveg 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Utifüedv, Pserhofer J.-től egy általánosan ismert kitűnő háziszser, hurut, rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen, egy üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J.-től. Évek hosszu sora óta vala a legjobb elismerve. Egy elegáns nagy szelencével 2 frt.

Általános tapasz, Stendel tanártól. Útés és szurás által okozott sebek-ladt mell vagy más ily bajknál mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztító-só Bulrich A. W.-től. kitűnő háziszser a rossz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés gyomorgörcs. gyomorphév, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül, az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerzetnek. — Postán megrendelések a leggyorsabban eszközöletnek, ha a pénzüsszeg előre beklüdtetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigorúan büntettetik.

gyógyszerész zum goldenen Reichsapfel-